2024/807

29.2.2024

ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2024/807

z 29. februára 2024,

ktorým sa potvrdzuje účasť Poľska na posilnenej spolupráci na účely zriadenia Európskej prokuratúry

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 328 ods. 1 a článok 331 ods. 1,

so zreteľom na nariadenie Rady (EÚ) 2017/1939 z 12. októbra 2017, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry ([1]),

so zreteľom na oznámenie Poľska o jeho zámere zúčastniť sa na posilnenej spolupráci na účely zriadenia Európskej prokuratúry listom z 5. januára 2024, ktoré bolo doplnené listom zo 6. februára 2024,

keďže:

(1) Belgicko, Bulharsko, Cyprus, Česká republika, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Chorvátsko, Litva, Luxembursko, Nemecko, Portugalsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko a Španielsko oznámili 3. apríla 2017 Európskemu parlamentu, Rade a Komisii, že si želajú nadviazať posilnenú spoluprácu na účely zriadenia Európskej prokuratúry. Okrem toho Lotyšsko v liste z 19. apríla 2017, Estónsko v liste z 1. júna 2017, Rakúsko v liste z 9. júna 2017 a Taliansko v liste z 22. júna 2017 uviedli, že si želajú zúčastniť sa na tejto posilnenej spolupráci.

(2) Dňa 3. apríla 2017 sa povolenie vykonávať posilnenú spoluprácu uvedenú v článku 20 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ) a článku 329 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) považovalo za udelené v súlade s článkom 86 ods. 1 tretím pododsekom ZFEÚ.

(3) Rada 12. októbra 2017 prijala nariadenie (EÚ) 2017/1939, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry.

(4) Dňa 20. novembra 2017 nariadenie (EÚ) 2017/1939 nadobudlo účinnosť.

(5) Rozhodnutím Komisie (EÚ) 2018/1094 ([2]) z 1. augusta 2018 sa potvrdila účasť Holandska na posilnenej spolupráci na účely zriadenia Európskej prokuratúry.

(6) Rozhodnutím Komisie (EÚ) 2018/1103 ([3]) zo 7. augusta 2018 sa potvrdila účasť Malty na posilnenej spolupráci na účely zriadenia Európskej prokuratúry.

(7) Dňa 1. júna 2021 Európska prokuratúra prevzala v súlade s článkom 1 vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2021/856 ([4]) z 26. mája 2021 plnenie úloh spojených s vyšetrovaním a trestným stíhaním.

(8) Dňa 5. januára 2024 Poľsko oznámilo Komisii svoj zámer zúčastniť sa na posilnenej spolupráci na účely zriadenia Európskej prokuratúry.

(9) V nariadení (EÚ) 2017/1939 sa nestanovujú žiadne konkrétne podmienky účasti na posilnenej spolupráci na účely zriadenia Európskej prokuratúry.

([1]) Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2017, s. 1.
([2]) Rozhodnutie Komisie (EÚ) 2018/1094 z 1. augusta 2018, ktorým sa potvrdzuje účasť Holandska na posilnenej spolupráci na účely zriadenia Európskej prokuratúry (Ú. v. EÚ L 196, 2.8.2018, s. 1).
([3]) Rozhodnutie Komisie (EÚ) 2018/1103 zo 7. augusta 2018, ktorým sa potvrdzuje účasť Malty na posilnenej spolupráci na účely zriadenia Európskej prokuratúry (Ú. v. EÚ L 201, 8.8.2018, s. 2).
([4]) Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2021/856 z 26. mája 2021, ktorým sa určuje dátum, ku ktorému Európska prokuratúra prevezme plnenie úloh spojených s vyšetrovaním a trestným stíhaním (Ú. v. EÚ L 188, 28.5.2021, s. 100).

(10) V súlade s článkom 120 ods. 2 prvým pododsekom nariadenia (EÚ) 2017/1939 Európska prokuratúra uplatňuje svoje právomoci v súvislosti so všetkými trestnými činmi, ktoré patria do rozsahu jej pôsobnosti, spáchanými po dni nadobudnutia účinnosti nariadenia (EÚ) 2017/1939. V súlade s článkom 120 ods. 2 štvrtým pododsekom nariadenia (EÚ) 2017/1939 sa v tých členských štátoch, ktoré sa zúčastňujú na posilnenej spolupráci na základe rozhodnutia prijatého podľa článku 331 ods. 1 druhého alebo tretieho pododseku ZFEÚ, nariadenie (EÚ) 2017/1939 uplatňuje odo dňa uvedeného v danom rozhodnutí.

(11) V súlade s článkom 331 Zmluvy o fungovaní Európskej únie by Komisia, keď potvrdzuje účasť členského štátu na posilnenej spolupráci, mala prijať akékoľvek potrebné prechodné opatrenia týkajúce sa uplatňovania už prijatých právnych aktov v rámci posilnenej spolupráce.

(12) Poľsko 6. februára 2024 doplnilo svoj list z 5. januára 2024 žiadosťou, aby sa nariadenie (EÚ) 2017/1939 uplatňovalo v Poľsku od 20. novembra 2017, teda od dátumu nadobudnutia účinnosti nariadenia (EÚ) 2017/1939. Podľa Poľska by sa takýmto uplatňovaním lepšie dosiahli ciele účinného a nestranného stíhania trestných činov poškodzujúcich finančné záujmy Únie. Poľsko takisto objasnilo, že väčšina trestných činov, ktoré by patrili do právomoci Európskej prokuratúry, ešte nie je premlčaná.

(13) Ako sa zdôrazňuje v judikatúre Súdneho dvora, hoci zásada právnej istoty vo všeobecnosti bráni tomu, aby opatrenie Únie nadobudlo účinnosť v čase pred jeho uverejnením, môže to byť výnimočne inak, ak si to vyžaduje účel, ktorý sa má dosiahnuť, a ak sa riadne rešpektujú oprávnené očakávania dotknutých osôb.

(14) Účinná ochrana finančných záujmov Únie podľa článku 325 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a posilnenie boja proti trestným činom poškodzujúcim finančné záujmy Únie, čo je hlavným cieľom nariadenia (EÚ) 2017/1939, sa najlepšie dosiahnu, ak sa nariadenie (EÚ) 2017/1939 bude v Poľsku uplatňovať od 1. júna 2021, keď Európska prokuratúra prevzala plnenie úloh spojených s vyšetrovaním a trestným stíhaním.

(15) Uplatňovanie nariadenia (EÚ) 2017/1939 v Poľsku od 20. novembra 2017 by si vyžadovalo, aby Európska prokuratúra vykonávala svoju právomoc v súvislosti s trestnými činmi, ktoré boli spáchané niekoľko rokov pred začatím činnosti v Poľsku. To by malo obmedzenú pridanú hodnotu z hľadiska účinnosti, keďže možno očakávať, že príslušné vyšetrovania a konania budú ukončené, alebo v pomerne pokročilom štádiu.

(16) Uplatňovanie nariadenia (EÚ) 2017/1939 v Poľsku od 1. júna 2021 sa bude týkať novších vecí, v súvislosti s ktorými môže Európska prokuratúra zvážiť odňatie, ak na to budú splnené podmienky. Okrem toho sa ním zabezpečí účinnejšie začatie činnosti Európskej prokuratúry v Poľsku, keďže Európska prokuratúra v Poľsku bude môcť vyšetrovať a stíhať trestné činy poškodzujúce finančné záujmy Únie spáchané v Poľsku v období po 1. júni 2021, a teda bude činná od začiatku.

(17) V prípade trestných činov uvedených v článkoch 22 a 23 nariadenia (EÚ) 2017/1939, ktoré od počiatočného nadobudnutia účinnosti uvedeného nariadenia ešte nepatria do pôsobnosti Európskej prokuratúry, by preto Európska prokuratúra mala vykonávať svoju právomoc, pokiaľ ide o územie alebo štátnych príslušníkov Poľska, za predpokladu, že tieto trestné činy boli spáchané po 1. júni 2021. Tento dátum predstavuje jasný a primeraný východiskový bod pre výkon právomoci Európskej prokuratúry v Poľsku a zabezpečuje právnu istotu.

(18) Výkon právomoci Európskej prokuratúry v Poľsku v súvislosti s trestnými činmi poškodzujúcimi finančné záujmy Únie spáchanými po 1. júni 2021 podlieha príslušným ustanoveniam nariadenia (EÚ) 2017/1939 vrátane článku 26 o začatí vyšetrovania a článku 27 o práve odňať vec.

(19) V zásade by súdne rozhodnutia, ktoré nadobudli účinok *res judicata*, a to aj tie prijaté z dôvodu uplynutia premlčacích lehôt, nemali byť touto právomocou dotknuté, pokiaľ uplatniteľné vnútroštátne právo za určitých okolností neumožňuje znovu otvoriť uzavreté veci a pokračovať vo vyšetrovaní.

(20) Toto rozhodnutie rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané v článku 6 Zmluvy o Európskej únii a v Charte základných práv Európskej únie, najmä v jej článku 49. Ako sa zdôrazňuje v judikatúre Súdneho dvora, zásada, že trestné činy a sankcie musia byť vymedzené zákonom, si vyžaduje ustanovenia trestného práva na zabezpečenie prístupnosti a predvídateľnosti, pokiaľ ide o vymedzenie trestného činu, ako aj určenie sankcie. Okrem toho by sa v zákone mali jasne vymedziť trestné činy a sankcie, ktoré sa na ne vzťahujú. Pravidlá, v súlade s ktorými prokuratúry vyšetrujú, stíhajú a podávajú obžalobu na súd, sú však pravidlami procesnej povahy, ktoré sa týkajú organizácie týchto orgánov a príslušných konaní, a netýkajú sa vymedzenia trestných činov a sankcií. Preto nepatria do pôsobnosti článku 49 charty. Príslušné hmotnoprávne pravidlá trestného práva uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371 ([5]) z 5. júla 2017 o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, prostredníctvom trestného práva, ako sú transponované do poľského práva, zostávajú nezmenené a nie sú dotknuté týmto rozhodnutím.

(21) Poľské orgány, Rada a Európska prokuratúra by mali mať dostatok času na dokončenie prípravných prác, ktoré sú nevyhnutne potrebné na to, aby Európska prokuratúra mohla v Poľsku účinne fungovať. Európska prokuratúra by predovšetkým mala mať možnosť rýchlo začať svoje operačné činnosti v Poľsku, a to aj v súvislosti s cezhraničnými vyšetrovaniami, najmä začatím vyšetrovaní, v prípade potreby na základe oznámenia inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr Únie a príslušných orgánov členských štátov v súlade s článkom 24 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2017/1939, alebo uplatnením svojho práva odňať vec. To si vyžaduje prinajmenšom vymenovanie európskeho prokurátora z Poľska, ktorý by vo výnimočných prípadoch mohol prijať odôvodnené rozhodnutie viesť vyšetrovanie osobne v súlade s článkom 28 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2017/1939. S cieľom zabrániť tomu, aby sa oznámenia zasielali Európskej prokuratúre v čase, keď ich nie je schopná vybaviť, alebo tomu, že uplynú lehoty, mali by sa články 24 až 27 a 31 nariadenia (EÚ) 2017/1939 uplatňovať v Poľsku od dvadsiateho dňa po vymenovaní európskeho prokurátora z Poľska v súlade s článkom 16 uvedeného nariadenia,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Týmto sa potvrdzuje účasť Poľska na posilnenej spolupráci na účely zriadenia Európskej prokuratúry.

Článok 2

1. Nariadenie (EÚ) 2017/1939 sa v Poľsku uplatňuje v súvislosti so všetkými trestnými činmi, ktoré patria do právomoci Európskej prokuratúry a boli spáchané po 1. júni 2021.
2. Články 24 až 27 a 31 nariadenia (EÚ) 2017/1939 sa v Poľsku uplatňujú od dvadsiateho dňa po vymenovaní európskeho prokurátora z Poľska v súlade s článkom 16 uvedeného nariadenia.

Článok 3

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

V Bruseli 29. februára 2024

Za Komisiu
predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN

([5]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371 z 5. júla 2017 o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, prostredníctvom trestného práva (Ú. v. EÚ L 198, 28.7.2017, s. 29).